

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

FOTOĞRAF DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	4
FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	5
FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI.....	6
FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	7
FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	8
FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI.....	9
FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ	10
FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KAZANIMLARI.....	11

GİRİŞ

Fotoğraf, bilindiği gibi grafik sanatların bir alt disiplini ve güncel olarak da oldukça ilgi duyulan bir sanat alanıdır. Fotoğrafta da tasarım ilkelerinin bilinmesi ve diğer alanlarda olduğu gibi uygulanması ile sanatsal çalışmalar yapılabilmektedir; bununla beraber herhangi bir grafik tasarım ürününde, bir afişte, el ilanında, kitap kapağında vb. pek çok dijital ortamda ve basılı olarak yer almaktadır. Öğrencilerin kendilerine yetebilmesi ve özgün çalışmalar üretebilmesi için temel düzeyde fotoğraf bilgisine hem kuramsal hem uygulamalı olarak ihtiyaç duyacakları bir gerçektir. Fotoğraf dersi, Güzel Sanatlar Liseleri programına grafik tasarım dersi ile dijital grafik dersi kazanımlarının etkili ve nitelikli bir şekilde kazandırılması amacı ile alınmıştır.

FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Fotoğraf Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitimin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. Temel düzeyde fotoğraf bilgisine sahip olması,
2. Fotoğraf ve fotoğrafçılığın tarihî gelişim süreci bilgisine sahip olması,
3. Görme ve ifade etme arasında bağ kurması,
4. Öğrendiği sanat ve tasarım bilgilerini farklı bir disipline aktarması,
5. Grafik tasarım ürünlerinde kullanacağı görselleri fotoğraflaması,
6. Lisans eğitiminde; seçmesi durumunda, tasarım ve grafik sanatlar hakkında alt yapı niteliğinde bilgi ve beceriye sahip olması amaçlanmaktadır.

FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Fotoğraf Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur

1. Görsel okuma
2. Kurgu yapma ve fotoğraflama
3. Görsel yolla iletişim kurma
4. Düşünceleri görselleştirme
5. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma
6. Yaratıcı düşünme
7. Eleştirel düşünme
8. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma
9. Analitik düşünme
10. Empati kurma
11. İletişim
12. Araştırma
13. Gözlem yapma
14. Problem çözme

FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Öğrenmeyi etkileyen en önemli faktör öğrencinin mevcut bilgi birikimidir. Bu ortaya çıkarılıp ona göre öğretim planlanmalıdır. Öğrenme anlamlı olmalıdır. Yeni öğrenilecek kavram, bilgi ve ilkeler daha önceki bilgilerle ilişkilendirilmelidir. Öğrencinin öğrendiği ilkeyi veya bilgiyi farklı durumlara ve problemlere uygulayabilmesine olanak sağlanmalıdır. Yeni konunun ana ilkeleri çeşitli örneklerle uygulatılarak öğrencinin birleştirme, kaynaştırma ve bağdaştırma yapması sağlanmalıdır. Anlatma yanında derslerde soru cevap ve tartışma tekniklerinin kullanılması önemlidir. Öğretmen, öğrencinin bilgiyi anlamasını sağlamak için daha önce öğrendikleriyle yeni bilgilerinin birleştirilmesine yardım etmelidir.

Öğrenciler konunun temel yapısını (kavramları, ilkeleri) tümevarım yoluyla keşfederler. Bu amaçla öğretmen öğrencilere çok fazla örnek sunmalıdır. Öğrenci bu özel örneklerdeki benzerlik ve farklılıkları gözleyerek, inceleyerek genel yapıyı keşfetmelidir. Öğrencilerin temel yapıları keşfedebilmeleri için öğrenme sürecine aktif katılmaları gerekir. Öğretmen, etkinlik gezilerine (müze, sergi vb.) önem vermeli; geziler aracılığı ile öğrencilerin sanat zevkini ve estetik duygularını geliştirmelerini sağlamalıdır. Öğrencilerin ilgi, yetenek ve ihtiyaçları göz önüne alınarak aktif öğrenmeye dayalı etkinlikler hazırlanmalıdır. Öğretmen bilgi dağıtıcı rolü yerine, öğrencilerinin araştırma yaparak konuyu kendi çabalarıyla araştırmasına gözlem yapmasına fırsat vermelidir. Bu, aynı zamanda öğrencilerin ifade yetisini artırır.

Öğrenciyi harekete geçiren en önemli güdü merak, başarılı olma ve birlikte çalışmadır. Öğrenciler kendilerinin başarılı ve yeterli oldukları alanlara daha çok ilgi duyarlar. Bu nedenle sınıfta öğrencilerin başarıma güdüsü doyurulmalıdır. Öğretmen, öğrencinin kendi kendini denetlemesini ve dıştan etki olmadan içten gelen bir istekle öğrenmeyi pekiştirmesini sağlamalıdır. Öğrencilerin, bir problemi kendi başlarına çözmeleri, yeni bir bilgiyi kendi kendilerine bulmaları birer pekiştirici rolü oynar. Öğrenme-öğretme sürecinde öğrenme güçlük ve eksikliklerini tespit edici çalışmalar yapılmalı ve bunlar bir sonraki konuya geçmeden önce tamamlanmalıdır.

Sınıf ortamı, öğrencileri öğrenmeye motive etmek ve öğrencilerin konuya ilgisini çekmek için öğrenmeye uygun olarak düzenlenmelidir. Bu düzenlemenin nasıl olacağına öğretmen ve öğrenciler birlikte karar vermelidir. Öğrencilerin yeni öğrendikleri ile geçmiş yaşantılarında kazandıkları bilgileri bütünleştirmeleri ve bilgiyi anlamlandırmaları için anlamlandırma ve örgütleme stratejilerinden yararlanılabilir. Bu amaçla proje çalışmaları, tasarımıyarak öğrenme, öğretmek öğrenme, iş birlikli öğrenme yöntem ve teknikleri kullanılabilir.

FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Değerlendirme; öğrencinin öğretim programında yer alan amaç, hedef ve kazanımlara ne kadar ulaştığını yansıtan bilgileri toplama ve yorumlama sürecidir. Değerlendirme uygulamaları sadece not verme amaçlı kullanılmamalıdır. Bu uygulamalar; öğretmen ve öğrenciye öğretim-öğrenim sürecinde karşılaşılan zorlukların üstesinden nasıl gelineceği, kavramalarını ve öğrenme sürecini nasıl düzenleyebilecekleri konusunda yardımcı olmalıdır.

Değerlendirme çalışmalarında; öğretimsel kararların alınmasına, öğrenci ediniminin artırılmasına ve öğrenmenin geliştirilmesine katkı sağlayacak prensipler şunlardır: Değerlendirme çalışmaları adil, anlaşılır ve tüm öğrenciler için eşit olmalıdır. Bu çalışmalar, farklı öğrenci yetenek ve beceri düzeylerinin yanı sıra okul ve sınıf ortamı göz önünde bulundurularak hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Öğretim programı kazanımları ve amaçlarının yanı sıra öğrencilerin ilgi, öğrenme stilleri ve deneyimleri ile ilişkili olarak dikkatli şekilde planlanmalıdır. Sürekli olmalıdır. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Not ile değerlendirilmese de öğrenci öğrenmesinin ayrılmaz parçası olan sorumluluk, organizasyon, bağımsız çalışma, iş birliği, inisiyatif alma vb. öğrenme ve çalışma becerilerinin de değerlendirme çalışmaları kapsamında ele alınması uygun olacaktır. Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenmelidir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir. Bilişsel ve psikomotor alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir.

Değerlendirme sonrasında performansları hakkında verilen yapıcı geri bildirimler; öğrencilerin neyin önemli olduğunu, neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Fotoğraf Dersi Öğretim Programı; gençleri öğrenci merkezli, öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarını gözeten, mevcut koşullarda çevresini algılayan, olup biteni yorumlayabilen ve teknolojiyi takip eden bilinçte yetiştirmeyi hedefleyerek organize edilmiştir.

2. Fotoğraf Dersi Öğretim Programı'ndaki üniteler, birbirini izleyen ve bir önceki öğrenmeyi pekiştiren bir nitelikte verilmiştir. Öğretmenler ders planlarını hazırlarken kazanımların sırasını değil; kendi önceliklerini, sınıfın fiziksel altyapısı ve okulun imkânlarını, öğrencinin hazır bulunuşluğu ve kabiliyetlerini göz önünde bulundurarak istedikleri gibi yapılandırabilirler. Yıl sonuna kadar kazanımların tümünün verilmesi esastır.

3. Öğretmen; programı uygularken teknolojiyi takip etmeli, terminolojiye hâkim olmalı ve öğrencileri ile tasarımın kendine özgü dilini kullanmaya özen göstermelidir.

4. Öğrencilerin fotoğraf dersi programı kapsamında yapılacak uygulamalarda Türkçeyi güzel ve etkili kullanmaları gerekmektedir. Bu nedenle gençlerin okuma alışkanlıklarını pekiştirecek ek etkinliklerin yapılması zorunluluktur.

5. Sanat manevi, kültürel ve evrensel değerlerin aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bakımdan öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlerle ilgili çalışmalara yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar tasarlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Sevgi	Sevgi ve vefa
Yardımlaşma	Paylaşma, dayanışma
Sevgi	İnsan, doğa ve hayvan sevgisi

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Program ünite temelli yaklaşım esas alınarak hazırlanmıştır. Program üç üniteden oluşmaktadır. Kazanımlar, ünite numarası, kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Ünite no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi
-----------	-------------	-----------------

2.2. Doğal ışıkta fotoğraf uygulamaları yapar.

FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Fotoğrafın Tarihçesi	5	6	8
Işık ve Fotoğraf	4	24	34
Fotoğraf Uygulamaları	10	42	58
TOPLAM	19	72	100

FOTOĞRAF DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KAZANIMLARI

1. FOTOĞRAFIN TARİHÇESİ

- 1.1. İlk fotoğraf makinesinin kullanılma ihtiyacını ortaya koyan sebepleri açıklar.
- 1.2. Fotoğraf makinesinin ve donanımlarının tarihsel süreç içindeki gelişimini açıklar.
- 1.3. Objektif çeşitlerini tanıır.
- 1.4. Resim ile fotoğraf arasındaki farkı ayırt eder.
- 1.5. Resim ve fotoğraf terimlerini literatüre uygun kullanır.

2. IŞIK VE FOTOĞRAF

- 2.1. Fotoğrafta doğal ışığın önemini kavrar.
- 2.2. Doğal ışıkta fotoğraf uygulamaları yapar.
- 2.3. Fotoğrafta yapay ışığın önemini kavrar.
- 2.4. Yapay ışıkta fotoğraf uygulamaları yapar.

3. FOTOĞRAF UYGULAMALARI

- 3.1. Fotoğraf çekerken kompozisyon bilgilerini kullanır.
- 3.2. Çekim yapacağı konuya uygun donanımı seçer.
- 3.3. Görüntü alırken yasa ve yönetmeliklere uygun davranır.
- 3.4. Belgesel fotoğrafçılığı kapsamında fotoğraf uygulamaları yapar.
- 3.5. Portre fotoğrafçılığı kapsamında fotoğraf uygulamaları yapar.
- 3.6. Doğa fotoğrafçılığı kapsamında fotoğraf uygulamaları yapar.
- 3.7. Reklam fotoğrafçılığını kavrar.
- 3.8. Reklam fotoğrafçılığindeki gelişmeler hakkında bilgi verir.
- 3.9. Kendi seçtiği konular dâhilinde fotoğraflar çekerek konsept oluşturur.
- 3.10. Belirli bir konsept dâhilinde çalışmalar yapar.